



FarmTest - Nykælvere i AMS

Nykælvere kræver særlig opmærksomhed i robotstalde. 1. kalvskør skal tilvænnenes AMS'en, og er derfor mere tidskrævende end ældre køer. Hvordan håndteres nykælvere, vælges der særlige observationsafsnit, og skal der være konstant adgang til malkning.

Mælkeafgiftsfonden

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Nykælvere kræver særlig opmærksomhed i robotstalde. 1. kalvskør skal tilvænnenes AMS'en, og er derfor mere tidskrævende end ældre køer. Hvordan håndteres nykælvere, vælges der særlige observationsafsnit, og skal der være konstant adgang til malkning.

- Afsluttet FarmTest



Rolig opstart for nykælvere giver koen en god start

FarmTesten "Nykælvere i AMS" har undersøgt, hvorledes 23 landmænd håndterer afgørdning og nykælvere i forbindelse med automatiske malkesystemer (AMS). Samt håndtering af råmælk og øvrig framalket mælk.

Samtlige landmænd, der deltog i FarmTesten, har mulighed for placering af nykælvere i et observationsafsnit. 18 bruger det rutinemæssigt og 5 efter behov. For de 5 skyldes det at logistikken ikke er optimal.

6 landmænd, der har observationsafsnit med fri adgang til malkning, gav følgende råd til deres kollegaer:

- Lav opstarthold med kun 1 robot for at undgå køer står og venter imellem robotter
- Kvier er mindre urolige. De stresses ikke af andre køer, eller af staldd personale, der driver dem
- Nykælvere placeret samlet giver bedre overblik
- Mindre arbejdskrævende at nykælvere ikke skal hentes i den store flok

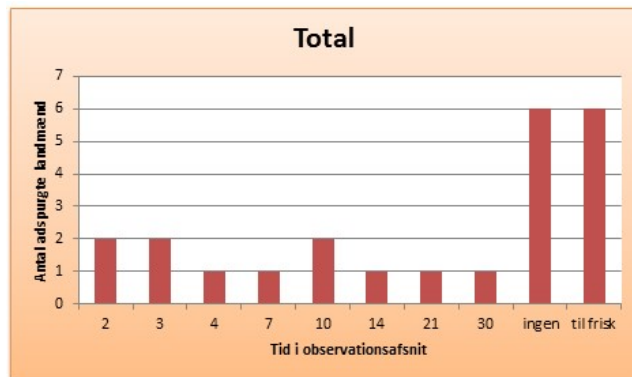
Processen omkring indretning af stalden er afgørende for at få den optimale løsning for nykælvere. Derfor har landmændene selv, i stor udstrækning, deltaget i udarbejdelse af skitserne til indretning og logistikken i deres nykælverafdeling.

Hvilke rådgiver, der vælges til planlægningsarbejdet i forbindelse med indretning af kælvningsafdelingen, er meget individuelt, men generelt er der gjort overvejelser med inddragelse af ekstern bistand og en god portion inspiration fra kollegaer i form af erfamøder og besætningsbesøg. Derfor blev en række firmaer og rådgivere spurgt, om deres anbefalinger til landmænd, der ønsker at investere i AMS. De gav bl.a. følgende råd:

- Skemalæg en helhedsplan på bl.a. nykælverafsnit, logistik, teknik etc.
- Tænk helhed, så evt. besparelser, på sigt, ikke bliver til udgift
- Gå i første omgang efter idéen og ikke produktet
- Fokuser meget på koen i opstartssituationen
- Besøg kollegaer, og oplev at passe køer i en robotstald
- Brug kollegaer og rådgivere til at finde fordele og ulemper ved din skitse

Resultater

Nykælveres opholdstid i observationsafsnittet er meget afhængig af de fysiske muligheder. Den umiddelbare vurdering udtrykt i antal dage svingede fra 2 til 30.



Figur 1. Nykælveres opholdstid i observationsafsnittet

Mange landmænd valgte at drive nykælvere fra observationsafsnittet til malkning i sammenhæng med, at de øvrige "hentekøer" blev samlet. Dette selvom der er fri adgang til malkning, men landmændene havde erfaret, at de fleste nykælvere ikke var særligt aktive med hensyn til at komme til malkning. Rækkefølgen er nykælvere først, så de kunne observeres og hjælpes hvis der var problemer med påsætning af malkesættet.

FarmTestens konklusion

- Hovedparten af de besøgte landmænd kunne bruge mere observationsplads til afgoldning og nykælvere
- Der blev ikke observeret køer fra nykælverafdelingen, der gik frivilligt til malkning, men der var ro og afslapning i staldafsnittet, hvilket er vigtigt for køerne
- Nykælvere skal ikke tvinges til mange malkninger. 2 daglige malkninger de første dage efter kælvning giver koen ro til at komme i gang
- Afsnit til nykælvere, aflastning (wellnes og sygdomme) skal være dybstrøelse eller evt. sand.
- Afsnit til afgoldning, sundhedstjek, inseminering og ambulant dyrelægebehandling kan udmærket være gyllesystem

Diskussion

Nykælvere i AMS bør ubetinget have maksimal fokus, når der skal investeres i malkerobotter. Mange af landmændene i FarmTesten havde erfaret, at den reserverede plads til observation, afgoldning, nykælvere osv. var i underkanten, for der er en vis frihed forbundet med hurtigt at kunne flytte køer, der ikke trives optimalt, til et aflastningsområde.

Muligheden for etablering af kvadratmeter til observationsafsnit var ofte et økonomisk kompromis, som mange måtte tage i dag, på bekostning af de optimale aflastningsmuligheder for koen. De generelle overvejelser mht. beslutningen bør dog være underbygget af de anbefalinger, der jævnfør resultater er givet fra de testede landmænd, men i lige så høj grad fra rådgivere og firmaer, og som minimum, at alle overvejelser bør være gennemdrøftet, så man er afklaret med, hvad det er man går ind til.

De forskellige metoder, landmændene anvender, var udtryk for, at der vælges praksis ud fra erfaringer. Ofte er det andre gøremål på bedriften, der gør det nødvendigt for landmanden at anvende en given praksis, og en prioriteret arbejdsplanlægning er nødvendig for at nykælvere i AMS'en kommer godt i gang. Med andre ord, afsættes der god tid til nykælvere går det som regel lettere end forventet.

Langt de fleste nykælvere kommer i gang uden landmandens medvirkende, og landmanden opnår derfor ikke et egentligt kendskab til koen. Disse køer er i besiddelse af en vigtig brugsegenskab, nemlig at klarer sig selv i et "automatisk malke system" og bør, såfremt de ellers er produktive, være interessante i avlssammenhæng.

[Se FarmTest 67 - Nykælvere i AMS](#) (1.889 kb)

